

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa S. sp. z o.o. w W.

przeciwko L. N., B. N., E. N. i S. N.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 maja 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanych

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 3 sierpnia 2017 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
- 2) nie obciąża pozwanych kosztami postępowania przed Sądem Najwyższym,
- 3) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w W. na rzecz radcy pr. E. G. wynagrodzenie w kwocie 3600 (trzy tysiące sześćset) zł - podwyższone o stawkę podatku od towarów i usług - tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwany w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 3 sierpnia 2017 r. pozwani L. N., B. N., E. N., S. N. oparli wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, tj. dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Z tej przyczyny przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić

się do rozwoju prawa. Tych cech nie można przypisać żadnemu z trzech zagadnień prawnych przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Nie może wywołać zamierzonego przez skarżących skutku zagadnienie prawne sprowadzane do kwestii „możliwości rozłożenia ryzyka między stronami stosunku prawnego w związku z nieprzewidzianymi w dacie zawarcia umowy okolicznościami dotyczącymi kursu waluty obcej”. Przy takim ujęciu zagadnienie problemowe wyrażone przez skarżących w swej istocie sprowadzane jest do kwestii ewentualnego zastosowania w sprawie art. 357¹ k.c. Tymczasem zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego, pozwany nie może bronić się zarzutem opartym na przesłankach uzasadniających zastosowanie art. 357¹ k.c. Wywiedzenie skutków prawnych z art. 357¹ k.c. jest możliwe jedynie poprzez wytoczenie stosownego powództwa albo wniesienia w sprawie powództwa wzajemnego (por. wyrok z dnia 21 czerwca 2001 r., IV CKN 385/00, nie publ.; uchwała z dnia 27 marca 2001 r., III CZP 54/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 145; wyrok z dnia 22 września 2011 r., V CSK 420/10, OSNC 2012, nr 5, poz. 61 oraz wyrok z dnia 16 stycznia 2018 r., I CSK 54/17, nie publ.). Przy takim podejściu orzecnictwa indyferentne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy mają podnoszone przez pozwanych zarzuty dotyczące wystąpienia okoliczności uzasadniających zastosowanie art. 357¹ k.c. Dla wywiedzenia skutków prawnych z takich okoliczności właściwym było wystąpienie ze stosownymi żądaniem w odrębnym procesie (ewentualnie wytoczenie powództwa wzajemnego).

Bezzasadne jest również powoływanie się przez skarżących na zagadnienie dotyczące wykładni art. 388 k.c. Kreowanie tego zagadnienia problemowego w swej istocie sprowadza się do niedopuszczalnego ze względu na brzmienie art. 398³ § 3 k.p.c. kwestionowania ustalenia Sądu drugiej instancji, że w okolicznościach faktycznych sprawy nie ma podstaw dla uznania, iż zawarcie umowy leasingu nastąpiło w warunkach wyzysku (s. 20 uzasadnienia wyroku z dnia 3 sierpnia 2017 r.).

Nie jest także trafne kreowanie przez skarżących istotnego zagadnienia prawnego dotyczącego ważności weksla *in blanco*. W tym zakresie uzasadnienie

wniosku poza sformułowaniem bliżej w skardze zagadnieniem prawnym nie zawiera jakiegokolwiek wyvodu prawnego wykazującego istnienie tego zagadnienia prawnego.

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia – z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). W przedmiocie kosztów postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. uwzględniając trudną sytuację majątkową pozwanych, która była też przyczyną częściowego zwolnienia ich od kosztów sądowych. Natomiast w przedmiocie przyznania radcy prawnemu E. G. od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w W. wynagrodzenia tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanym z urzędu, na stosowny wniosek, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 2 w zw. z § 4 ust. 1-3, § 16 ust. 4 pkt 2 i § 8 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (jedn. tekst: Dz. U. z 2019 r., poz. 68).

a

aj